

De stemming van 24 november 2013

Ook deze week zijn er vrijwel geen verschuivingen. Wel zien we nu al een tijdje dat andere dan in de Kamer vertegenwoordigde partijen aanhang verwerven. Daarom staat deze week deze regel "andere partijen" op 1. Van die andere partijen die vorige jaar aan de verkiezingen meededen en geen zetel haalden, lijkt de PiratenPartij de grootste aanhang te hebben. De VVD is deze week 1 zetel gedaald en blijft het dus, net zoals de PvdA, slecht doen.

<i>in zetels Tweede Kamer</i>	TK2012	17-11-2013	24-11-2013	Versch. vorige week	Versch. 2e Kamer
VVD	41	20	19	-1	-22
PvdA	38	13	13		-25
PVV	15	30	30		15
SP	15	23	23		8
CDA	13	16	16		3
D66	12	23	23		11
ChristenUnie	5	7	7		2
Groen Links	4	6	6		2
SGP	3	4	4		1
Partij voor de Dieren	2	4	4		2
50PLUS	2	4	4		2
Andere partij			1	1	1
Totaal	150	150	150		
VVD+PvdA	79	33	32	-1	-47
VVD+PvdA+D66+ChristenUnie+ SGP	99	67	66	-1	-33

Een van de veronderstellingen in Den Haag en de media is dat als de economie aantrekt dit voor de regeringspartijen electoraal gunstig zou kunnen zijn. Daarom zoomen we in op het consumentenvertrouwen, dat deze maand zo fors steeg.

Negen maanden geleden stond het cijfer seizoengecorrigeerd op een record -44. Deze maand staat het op -18, 9 hoger dan vorige maand.

De economische ontwikkelingen hebben normaliter een -fors- effect op de electorale voorkeuren. Wij stellen met regelmaat ook de 5 kernvragen voor het vaststellen van het consumentenvertrouwen. Die meting is deze week ook gedaan en vooral als het afgezet wordt naar andere kenmerken zien we een aantal interessante verschillen. Hieronder treft u die cijfers aan (niet seizoens gecorrigeerd, zoals het CBS doet). Daarbij is het ook interessant om de verschillen te zien naar inkomensgroep.

<i>Index niet seizoensgecorrigeerd</i>	Nov. 2012	Nov. 2013	Hoog inkomen	Midden inkomen	Laag inkomen
Economisch klimaat verleden	-68	-45	-17	-48	-64
Economisch klimaat toekomst	-55	+6	44	-1	-20
Economisch klimaat	-61	-20	12	-25	-43
Financiële situatie verleden	-22	-30	-17	-35	-38
Financiële situatie toekomst	-35	-12	15	-21	-22
Grote aankopen	-27	-24	2	-28	-34
Koopbereidheid	-38	-22	0	-28	-31
Consumentenvertrouwen (niet seizoens gecorrigeerd)	-41	-21	6	-27	-38

Uit deze cijfers blijkt dat de stijging met name komt door de beduidend positievere verwachting die men heeft over het economische klimaat. (in 1 jaar 49 punten gestegen). Maar ten aanzien van de financiële verwachtingen voor de toekomst zijn de ontwikkelingen wat minder groot. En zeker de vraag over de intentie om grote aankopen te doen laat weinig verschil zien.

De bovenstaande tabel laat ook zien hoe groot het verschil is in de scores tussen mensen met hoge en lage inkomens. Het consumentenvertrouwen dat gemiddeld -21 is, blijkt bij de mensen met hoog inkomen +6 te zijn en mensen met een laag inkomen -38.

Interessant is het om te zien hoe groot de verschillen zijn in de componenten van consumentenvertrouwen tussen kiezers van de verschillende partijen.

Kiezers van PVV en SP zijn veel negatiever t.a.v. Koopbereidheid en Economisch klimaat. Kiezers van D66 zijn het positiefst, gevolgd door kiezers van CDA en VVD. Kiezers van de PvdA liggen rond het gemiddelde.

	Nov. 2013	Gestemd bij TK2012						
		PVV	VVD	CDA	D66	PvdA	SP	50PLUS
Econ klimaat verleden	-45	-77	-7	-12	2	-37	-68	-72
Econ klimaat toekomst	+6	-57	26	41	55	8	-34	-40
Economisch klimaat	-20	-67	10	15	29	-14	-51	-56
Fin. situatie verleden	-30	-63	-20	-22	-6	-29	-53	-30
Fin. situatie toekomst	-12	-45	8	-15	32	-7	-35	-20
Grote aankopen	-24	-57	-8	-14	1	-26	-49	-25
Koopbereidheid	-22	-55	-7	-17	9	-21	-46	-25
Consumentenvertrouwen	-21	-61	1	-1	19	-17	-48	-29

Ook deze tabel laat zien dat zelfs bij het duidelijk aantrekken van de economie er hele grote verschillen zijn in de gevolgen en/of beleving van de crisis en daarmee de gevolgen voor het electorale landschap. Kiezers met laag inkomen (/lage opleiding) laten een beduidend lager consumentenvertrouwen zien. Zelfs als de economie aantrekt is de kans groot dat het amper op die groep kiezers effect zal hebben.